

Urbán Péter

Lágerban

1941. november

Részlet a szerző *Varjúróp* című, készülő regényéből

(A Jugoszlávia területén élő magyarok közül a hadseregbe besorozott fiatalok 1941 tavaszán arra eszméltek, hogy a németek megtámadták az országot. Sokuk nagyon hamar, már a háború elején hadifogságba esett, és a jugoszláv hadsereg mundérjában került német őrizet alá. Németország Magyarországgal nem állt háborúban, de a fiatal magyar katonáknak hónapokig kellett várniuk, amíg tisztázódott a jogállásuk, és végre hazautaztatták őket a Délvidékre. A történet elején a fogságbaesés és a nyugatra utazás utáni helyzetben találjuk Erdődi Károlyt és társait.)

Károly és magyar társainak helyzete a táborban nem volt elviselhetetlen, csak nehéz. Testüknek hiányzott a bőséges, magyar konyha, lelküknek a család, a szerelem, az otthon maradtak világa.

Reggelente fél liter fekete víz, amit kávénak hívtak. Az ebéd egy fogás: répa, bab vagy káposzta, nagy ritkán hal. Délután két órakor kenyérsztás, egy másfél kilós vekni öt személyre, vagyis harminc deka egy-egy főre. Ehhez még adtak egy kiskanál mülekvárt, vagy penészes sajtot. Ezzel másnapig kellett kibírni. Károly először ismerte meg az éhséget. Ez az éhség egyfolytában kísérte őket, már az étkezések után hamarosan jelentkezett, mivel a kalóriamennyiség egész egyszerűen nem érte el, sőt meg sem közelítette a napi szükségletet.

A nyár még egészen tűrhető volt, mivel akkor sok munka akadt a tábor körül lévő falvakban és német tanyákon, ezekhez pedig kivitték a munkára jelentkező rabokat. A földeken azután gyakran jutott valami kiegészítő étel, mivel a gazdák ugyan takarékosak voltak, de alapjában véve jószívűek. A bácskai, bánáti fiúk, húsznál többen, rendszerint együtt jelentkeztek a földműves munkákra. Károlyt Herzlake faluba osztották be többnyire. A falu vendéglőjének udvarán garázs állt, ebben kaptak szállást a magyar fiúk, összesen tizenketten. Három ór vigyázta őket, de hát nem volt hová szökni, mindenfelé az ismeretlen világ, Magyarország sok ezer kilométerre. A garázból azután reggelente kivitték őket a helyi gazdához, akinél éppen munka volt. Dolog pedig volt elég. Reggeltől estig hajladoztak, meg kapáltak, viszont legalább rendes ételt kaptak, hiszen a német paraszt is pontosan tudta, hogy mennyi étel szükséges az egész napi fizikai megterhelés kibírásához. Este hétkor megkapták a vacsorát, utána vissza a garázsba. Nehéz volt, de élet.

Naplemente után Károly kifeküdt a fából ácsolt garázs elé, ahol olaj és szalma illatába burkolva a csillagokat bámulta. Vajon otthon Jolán is gondol órá? Ő is nézi a csillagokat, azok ugyanígy fénylenek a feje felett? A vajdasági kis faluban egy kislány vár rá, egyre csak várja, hogy hazakerüljön, vagy legalább hírt adjon magáról. Még írni sem lehet, nem engedik. A csillagok ragyognak, de kinek? Károly sokat imádkozott, vigaszt nyújtott a vallás. Munkába menet látták a katolikus templomot, a németek többnyire protestánsok, ám itt laktak katolikusok is, közel a francia határ. De hiába kérték az órvezetőt, az hallani sem akart róla, hogy betérjenek. Még a vasárnapi misét sem hallgathatták. Egyre nehezedett a szívük a fogságban.

Azután beköszöntött az ősz, hidegre fordult az idő, a szűk és kényelmetlen, de mégis barátságos és valamelyest otthonos garázból vissza kellett költözni a rossz ellátást nyújtó, idegenszagú táborba. A nyári munkák végeztével egy ideig kevesebb feladat adódott, de azért a magyar foglyok nem maradtak tétlenek. Legtöbbször rakodniuk kellett, ami jó tevékenységnek számított, mert hol ezt, hol azt sikerült szerezni közben. De a legjobb munka a konyhán kínálkozott. Károlyékra is rákerült néha a sor, hogy itt segítsenek. A konyhán volt a legjobb az ellátás, amikor jött a teherautó és ki kellett pakolni, akkor bármi esett is a földre, azt ők kapták meg. Az életük étkezéstől étkezésig terjedt, az éhség elkerülése, a táplálék megszerzése vált a legfontosabb

eseményé. Amúgy minden idejüket azzal töltötték, hogy a hazaiakra gondoltak, latolgattak, beszéltek a múlttól, reménykedtek a jövőben.

Novemberben kezdődött a jégvágás. A hónap végén itt, északon, már fagyni kezdtek a tavak, a folyók. Az első alkalmakkor még nem volt elég vastag a jég, azért mégis befogták őket a munkára, kivágtak annyi jeget, amennyit tudtak, azután vissza a táborba. Ezek az utak azután váltak rendszeressé, hogy a vizek egyre erősebben fagytak. A munka állandóvá vált. Az összes vendéglő, étterem, de a háztartások nagy része is úgy tartotta hidegen az ételt, hogy a veremben tárolt, folyóból vágott jégen tartotta azokat. Egész nyáron át frissen maradt a romlandó étel a télen beszerzett jégnek köszönhetően.

Az egyik reggel megkapták a feketekávé, azután következett a sorakozó. Károly a sorba Kis Mike Pállal állt be, hónapok alatt alakult ki, hogy mivel ők ketten ugyanabból a faluból valók, egyívásúak, majdnem egyidősek voltak, hát legtöbbször együtt indultak munkára. Károly nemrégiben betöltötte a tizenkilencedik évét is, ez volt eddig a legszomorúbb születésnapja, nem is szívesen emlékezett rá. A létszámot az örök alaposan ellenőrizték, a nagyhasú őrzető szerette hallani a saját hangját, ezért hangosan, majdnem ordítva sorolta fel a menetszázadban vára-kozók nevét. Most gyalog indultak el valamelyik falu felé, úgy látszott, nem mennek messzire, különben teherautók jöttek volna értük, latolgatták a legények. A németeknél sok volt az autó, a tehergépkocsi, a lovakat itt kevesebben használták. Nem csak a módosabb gazdának volt traktorja, mint Károlyéknál, ahol Ernő bácsin kívül csak egy-két földműves dolgozott erőgépekkel. A havas tájon széttekintve Károlynak azon járt az esze, hogy itt nyáron majdnem minden dűlőben hangosan pöfögtek az általa ismeretlen típusú és teljesítményű, de nagyon is tetszetős traktorok, és más mezőgazdasági gépek.

Egy kisebb településen haladtak át, a kezdődő télbe merülő, hideg tájban a házikók kéményéből halovány, fehéres füstcsíkok szálltak az ég felé. Itt mással fűtöttek, mint otthon. ahol szürke vagy fekete füst szállt az ég felé telente, gondolta a legkisebb Erdődi. A fehér házacskák az utcára épültek, nem volt előttük kert, csak a hátuk mögött. Kutyaugatást ritkán hallottak, kevesebb volt a házörző is, mint náluk, otthon. Talán itt kevesebb még a tolvaj is, ki tudja? A faluban láttak járókelőket, ezek legtöbbje észre sem vette őket, megszokott volt a foglyotáborból munkára menő csapat látványa. Mégis kihaltak, csendesnek érezte a környéket Károly. Az árkokcska alja fehérre fagyott, a járdákat szépen tisztára söpörték, a tél nagyabátot terített a tetők fölé. Szélcsend volt, a hideg harapott, de nem fűjt a kabát alá. Vattával bélelt, egyszerű, de meleg téli felsőruhákat kaptak az őrzőiktől. Kesztyű keveseknek jutott, ezért sokan maguknak barkácsoltak régi kapcákból vagy más anyagból kézmelegítőt, néhányan varrni is tudtak annyira, hogy egy kicsit összefélcéljék ezeket a ruhadarabokat. Károlynak még mindig kitarított az otthonról hozott bakancsa, ahányszor megtisztította, vagy induláskor belebújt, mindig eszébe jutott az otthon maradott családja, Ernő bácsi, Irénke néni, akik előrelátóan gondoskodtak róla. Gondolatai azután tovább kanyarodtak a papához és a mamához, majd Ilonához, Katalinhoz és Palihoz, végül Jóskához és Ferihez is. Vajon mi lehet velük? Semmilyen hír nem jutott el hozzá, minden információt, ami a táborba bekerült, kincsnek tekintettek, akár napokig is fejtegették az értelmét, boncolgatták, mit jelenthet rájuk nézve. De Magyarországról nagyon kevés esemény híre jutott a foglyokhoz. Vajon mi lehet az ottaniakkal? Bizonyára jól vannak, és élnek az életüket, már a második karácsonyhoz készülődnek azóta az emlékezetes óta, amely után erre a hosszú útra indult. Néha eszébe jutott, milyen jó lett volna otthon maradni, akkor valószínűleg most békében élhetne a családjával, dolgozna a földön, Mihók bácsival, segítene Jóskának, a papának, Ilonának... De elmosolyodott a gondolatra, hiszen akkor nem ismerte volna meg Jolánt. Mégis, a legjobb dolog volt, hogy eljött otthonról. Szereti ő a családját, de a legjobb dolog, ami vele történt, az Jolán. A lány már tizennyolc esztendőssé lett, ha hazaérnek, ő nem sokat fog teketóriázni, ha lehet, azonnal eljegyz, a menyegzőt is megtartják azután. Csak ez a fránya háború érjen véget. Háborúban házasodni nem éppen szerencsés dolog.

Ahogy így töprengett, lassan kiértek a műútra, szép, egyenes, kis forgalmú utacska volt, nem szegélyezték fák, bokrok sem álltak a szélén, csak mindenfelé a földek, most hótakaró alatt, itt-

ott kikandikáltak a fekete rögök alóla. Már nem mehetnek messzire, bizonyára ahhoz a kis faluhoz tartanak, aminek a kéményei az úton előttük eregették a füstcsíkokat az ég felé. Ez is épp olyan, mint az előző.

Takaros kis falucska volt, az elmúlt hetekben, hónapokban nem egyszer haladtak át rajta, volt olyan is a csoportban, aki már dolgozott itt, ők adták tovább a jó hírt, hogy a polgármester nagyon bőkezű, annyi krumplit ad nekik, hogy csak győzzék főzni meg sütni. A legénység ettől jókedvre derült, áthaladtak a szépen gondozott település közepén, a patak kanyarogva szelte át a falut. Az úton haladva latolgatták, mennyire fagyott keményre vajon a jégpáncél, mennyire lehet mély a meder. Az út hidacskához ért, ami a patakot keresztezte, előtte elhangzott az „állj”. A század rövid ideig ácsorgott, éppen időben megérkezett a teherautó is a tábori konyhával, a katonák egy szakasszal leszedették az üstöket, a kályhát, a hordókat az autóról, az egyik egyenruhás volt a szakács, ő rendelkezett a főzőhely körül. Közben az őrszemélyzet sorba terelte a foglyokat, és a kézkenőcsöt osztotta ki nekik. A magyarok és a szerbek már ismerték jól ezt a védőeszközt, amit azért kaptak, hogy a jéggel való munkában ne fagyjon le a kezük. Alaposan be kellett dörzsölni, a lehető legvastagabban, akkor órákig is hatott ez a kence. Nem kesztyűt kaptak, mert a hideg, vizes munkában az átázott volna. Fáztak ugyan az ujjaik, de nem fagytak meg, lehetett dogozni. Ezután következett a szerszámosztás, két-két ember kapott egy rövidnyelű csákányt, meg egy baltát. Egy szakaszt a fűrészekhez osztottak be, a teherautóról lekerültek a bakok is, hat pár, hogy azokon fűrészelhessék föl a kivágott jeget. A lehető legnagyobb darabot kellett kivágni a fagyott víztükréből, hogy megfelelően lehessen később tovább osztani, darabolni.

Kis Mikével Károly a megszokott, nagyjából két lépés hosszú, egy lépés széles téglalapot jelölte ki a balta élével a maga számára a jégen, majd munkához láttak. Csak az első hasáb kivágása és kiszedése volt nehéz, gyakorlatot igénylő művelet, mert a következő darabot már a keletkezett lyuk mellől hasíthatták ki, így a következő tömb egyik oldala szabadon állt, csak a másik három élét kellett kivágni, azután már szabályosan le lehetett repeszteni, ha szerencséje volt a legényeknek. Az első jégdarab gyakran összetört, vagy túlságosan összeroppedezett, sokan ezért csak a második darabbal számoltak, az elsőre nem fordítottak gondot, csak hamar kint legyen. Károlyék viszont szerették az első is egészben kiszedni. Kis Mike nagyon ügyes kezű fiú volt, Karcsinál egy évvel idősebb, már a nagyapja is igazi művész, azért is ragadt rá a „Faragó” ragadványnév az öregre. Kis Mike Pali apja nem ügyeskedett annyira a faragásban, de az unoka igen, állandóan fűrt, fűrészelt, vagy vésővel dolgozott, és olyan gondolkodószéket, gyalogszékeket, kaszlikat, padokat meg kútfákat fabrikált, hogy öröm volt nézni. Károly ezek közül nem sokat látott annak idején a faluban, mert az ő szeme állandóan csak Jolánon járt, de azért tudott a másik tehetségéről, aminek most nagy hasznát vették. Kis Mike, akinek hol az „Ügyes”, hol a „Kisfaragó” ragadványnevet is használták a délvidéki faluban, nagy műgonddal, és ráadásul elég gyorsan dolgozott az által oly jól megszokott szerszámokkal. Mivel pedig Károly sem volt ügyetlen – még ha a cimborájával nem is vehette fel a versenyt – így már az első jégtömböt is sikerült egészben kivenniük. A többiek irigykedve figyelték, ahogy kampóval a partra húzták a gyönyörű, szabályos élű és oldalú, tompa gyöngyházfényű jégtestet. Az unatkozó német katonák is megnézték, szakértően bólogattak rá, a két magyar fiú olyan jókedvűen ment vissza a négyszögű lékhez, mintha csatában dicsérték volna meg őket. A többi páros egyikének sem sikerült a bravúr, néhányan ugyan kiemelték egyben az első darabjukat, de az sokkal töredezetten, egyenetlenebben volt, mint Károlyéké, a többségé azonban összetört, és csak felét, harmadát lehetett használni.

Az ég szürkén ásított felettük, az idő kissé enyhébb lett, a nap valahol az alacsonyan húzódó felhők mögött bujkált. Alaposan kimelegedtek a meleg ruhák alatt, a jég alulról erősen hűtötte őket, de Károlynak a lába sem fázott. Egyszerre újra megjelent a teherautó, ami a konyha lepakolása után eltűnt, az oldalsó ponyva felhajtása után előtűnt a nagy rakás krumpli, csakugyan annyi volt, hogy mindenkinek bőven juthatott belőle. Nem éppen a legszebb, kicsit fagyott, meg itt-ott földes, de ahogy a felparancsolt szakasz emberei a part havára borították, mégis egy darabka mennyországnak tűnt. A szakács nem vacakolt sokat a hámozással, parancsot adott a segítő foglyoknak, hogy a krumplit alaposan mossák meg a hóban, majd az eddig is tüzelő kályha fölé hatalmas fazekat tett, és belehalmozta a burgonyát. Miközben a két fegyveres ór a kezét melengette a kellemes tűz fölött, a foglyok tüzet raktak fahasábokból, meg fűrészporból, és ahogy égett, már rakták is köré a többi krumplit. Így főtt és sült is lesz, kinek mi ízlik, gyorsabban is készülnek el, mintha mindet a hatalmas fazékban főznék. A szakács méter hosszú fakanalát egy markos szerbre bízta, aki néha megkavarta a fazék tartalmát, miközben boldogan eregette a füstöt a katonáktól kapott cigarettából.

Károlyék jól haladtak, a gondok elszálltak a szürke égbe, lelkesen vágták a szép jégtáblákat, a fagyott víz

szabályosan, egyenesen hasadt munkájuk nyomán, egymás után húzták a tömböket az autóhoz. Másik teherautó érkezett, tömpe orrával megállt az első mellett, egy szakasz most erre rakodta fel a hasábokat, a jármű pedig indult is a vendéglő felé, ahol majd leszedik őket. Hamarosan a süllő és fővő krumpli illata csiklandozta meg a dolgozók orrát, szájukban összefutott a nyál. A katonák pontban délben megállították a munkát, a foglyok a magas parton csúszkálva igyekeztek rendezett sorba állni. Károlyék előre kerültek, mert a patakmeder közelebbi részén dolgoztak. Mindenki előkészítette a csajkáját, a katonák már a magukét kanalazták, ők a főtt krumplit részesítették előnyben. Károly és Kis Mike bőven kaptak a burgonyából, majd a szakács mellett álló őrzető két szál cigarettát nyújtott nekik. Kis Mike gyorsan elmarta, és zsebre vágta a füstölőnivalót, a szakács kacsintott, az őrzető még mosolygott is. Gyorsan megköszönték a váratlan ajándékot, nyilván mégis feltűnt a németeknek, hogy ma szépen dolgoztak ők ketten, azért kaphatták a dohányt.

A krumpli gyorsan kihűlt, mégis úgy érezték, hogy szétomlik a szájukban. A foglyok a sarkukra ültek, néhányan a hóba, a kabát végét maguk alá hajtották, hogy fel ne fázzanak, és egyre dicsérték az ételt. Pedig otthon milyen szegényes étkezés lett volna, ha nem kapnak mást, mint burgonyát. De most ajándéknak érezték a hazai ízt és a bendőt színültig megtöltő ételt. Aki még kért, annak adtak egy kicsit, fukarok voltak a németek, pedig maradt bőven a krumpliból, ki tudja, este megkapják-e a hadifoglyok, vagy csak a kenyeret osztják ki megint? A legjobb az volna, ha kenyeret is adnának, meg a krumplit is kiosztanák. De ez csak álom, nem olyan a német. Károly és Kis Mike nem szívta el a cigarettát, hanem a zsebükből előkotort keménypapírba csavarták, hogy el ne törjön munka közben, és jó legyen estére, a pihenő során. Tele hassal, kissé nehéz szívvel, de mégis csak jókedvűen álltak újra munkába.

A feladat monotonná vált, egyre lassuló ütemben, fogyatkozó lelkesedéssel vágták a táblákat a mederben. A vízfolyás nem volt mély, szinte a fenéig befagyott a patak, nem kellett attól tartani, hogy beszakad valaki alatt. Károlyéktól lejjebb néhányan mélyebben vágták a tömböket, a felszínen kivágott táblák alatti részből is hasították a jeget. Ott mélyebb volt a patak, a második kivágott jég-réteg alatt felbugyogott a víz. Egyszerre kiáltást hallottak, Kis Mike és Károly is egyszerre figyeltek föl a hangra. Megijedtek, mert azt hitték, valaki talán becsúszott a vízbe, de rögtön látták, hogy nincs baj, mert mindenki nevet, meg mosolyog. A hasítékokból felbukkantak az emberek, a német örök is felfigyeltek. Mindenki a hasadékot vette körül, ahonnan az egyik bánáti magyar társuk egy nagy tömböt cibált éppen elő. Károly a többiek válla felett igyekezett rájönni, miért bámulja mindenki azt a táblát. Amikor kibányászója a patak felszínére csúsztatta a jeget, akkor lehetett látni, hogy a kristálytiszta darabba egy szép hal fagyott bele, nem is kicsi, legalább két kilós. Karcsi nem ismerte fel a fajtát. Az örök felé csúsztatták az érdekes találmányt, akik nevetve és érdeklődve figyelték a befagyott állatot.

– De jó lenne kihúzni onnan – mondta valaki hangosan, mire nevettek, mert sokan ugyanerre gondoltak: jó volna megsütni a halacska. A szakács lejött a jégre, megtörölgette a jégtömb szélét, hogy jobban lássa, és a saját nyelvén valami hasonlót kiálthatott oda a két másik egyenruhásnak, mert azok nevettek az észrevételen. Azután a szakács kimászott a mederből, a halacska táblát pedig kicsit odébb húzták a többitől. Amikor a következő teherautó érkezett, a leugráló legények szintén érdeklődve megbámulták a megmerevedett uszonyost, nevetgéltek rajta, a hasábot valamiért mégsem vitték el, persze volt elég, abból válogattak. Így a kis halat a következő szállítmánnyal sem szállították el valamelyik vendéglőbe vagy étterembe. Mintha látványosság volna, amit nem szabad elrontani. Senkié az a halacska, vagy mindenkié, várakozott szépen a parton, jégbe fagyva, mozdulatlanul. A foglyok folytatták a munkát, nem volt megállás, az örök nem hajtották őket, de ha mégis megpihentek, akkor hamarosan nógatni kezdték a dolgozókat. Néha ki-kinézték, hogy vajon ott van-e még a halacska a jégben, valaki mondott is egy halas viccet.

Már bőven benne jártak a délutánban, amikor a levegő hirtelen hűlni kezdett, a magasban sötét felhők sodródtak, félhomályba borult a világ, többen is megjegyezték, hogy közeleg a vihar. Az örök is az eget figyelgették, és tanakodtak, vajon jó lesz-e idekint megvárni a roszszidőt, hiszen gyalog kell visszamenni, az is időbe fog még telni. Károly mellől Kis Mike elment

a teherautó mögé véce, nem akart a kivágott gödrökbe vizelni, a többiek a túloldalra jártak át, bár a legtöbbször a hidegben nem kellett annyira pisálni. Végül az örök úgy döntöttek, hogy a fiúk úgyis jól dolgoztak, nem várnak tovább, ha leszakad az ég, akkor már késő lesz kapkodni. Egy szakasszal gyorsan feldobáltatták a konyhai eszközöket, meg a krumplit az autó platójára, begyűjtötték a szerszámokat, és különösebb ellenőrzés nélkül induláshoz parancsolták a maguktól is rendezetten felálló hadifogyókat. Az ég egyre sötétebb lett.

Egyszerre a szakács nevetésére figyeltek föl a sorban állók. A kövér, vastag bajuszú német az út szélén felejtett halacska tömbre mutogatott, és hahotázott. A hal már nem volt benne a jégben, egy szép, egyenes, szakértő vágás mutatkozott a hasáb oldalán, valaki ügyesen kivágta a fagyott állatot dermesztő helyzetéből. A többi ör is nevetni kezdett.

– Dieses Teufelskerle! Stehlen sogar den Fisch aus dem Eis!

A katonák után a fogyók is mosolyogni kezdtek, és bőszen találgatták, ki lophatta el a halacska-t. Azután gyorsan elindultak, az örök közül csak egy maradt mellettük, a legpechesebb, aki nyilván a rövidet húzta, a többiek a teherautóval indultak vissza, ami feldübörgött, és havat szórva hagyta hátra a menetszáradot.

Alig értek ki a faluból, amikor valóban leszakadt az ég. Olyan sötétség borította be a menetet, hogy az orrukig alig láttak a táborlakók. A szél hirtelen csapott le rájuk, hatalmas erővel, hogy szinte alig bírtak állva maradni. Oldalról fúj, egyre csak kergette volna le őket az útról, oldalt dőlve igyekeztek ellenállni a rohamainak. A szél hódarát sodort magával, ami szinte vágott, ahogy az arcukba csapott. Mindenki húzta az arca elé amit csak lehetett, sapkát, sálát, vagy ha más nem volt, akkor a kezüket tartották a képük elé. A tomboló vihar pillanatok alatt átfújta a ruhájukat, a meleg kiszállt belőlük, egyszeriben kifújták belőlük a hőt. Nem látták a tájat, ráadásul a vihar ordítása miatt a fülüket is alig használhatták. Annyit tehettek, hogy követték az előttük menetelőt, és igyekeztek megóvni magukat a hótól, a széltől és az egyre sűrűbb hangorkántól. A szél néha alábbhagyott, azután újult erővel támadott rájuk, mintha próbálgatná az erejüket, vagy a saját erejét. A sötétség mindent elborított, Károly hallotta, hogy valaki mögötte hangosan, reszkető hangon imádkozik. Ő nem félt, hiszen ez csak egy vihar, ha nem esik rájuk egy fa, akkor nem lesz komolyabb bajuk. De lassan őt is elfogta az ítéletidő sötét erejéből áradó bizonytalanság, vigasztalanság. Az elemek mintha megvadultak volna, mintha felfordult volna a világ. A gyaloglás végtelennek tűnt. A hódara folytonos csapkodása szúró fájdalmat okozott, még a ruhán át is érezni vélte. A szél mindenhová beférkőzött, lassan átázott, vacogni kezdett, a nedvesség mintha megfagyott volna a ruha alatt. Amikor feltűnt a tábor kapuja, az öröm öntötte el az egész elméjét. A barakkban a meleg és a szélcsend szinte megváltásnak tűnt. A bent lévő társaik, akik megúszták a vihart, most segítettek azokon, akik a legjobban összefagytak. Károly remegő, vörös kézzel szedegette le a jéghidegre ázott és összefagyott ruháit. A kályha körül melegek, lassan mindenkinek jobb kedve kerekedett. Feloldódott az ítéletidő okozta veszélyérzet, és egyre vidámabban beszélgettek, hiszen megúszták, és most már együtt voltak. Semmi sem tűnt most jobbnak, mint együtt lenni a többiekkel, együtt lenni túl a viharon.

– A vihar éjfélre meg szűnt meg, úgyhogy a szalmazsákokon fekvő hallgatták a pusztítását. Nem volt kellemetlen gondolat, hogy bent a melegben, a biztonságban lehet az ember, míg odakint őrzöng a téli vihar. Csak ekkor jutott eszébe Károlynak, hogy a cigarettázás is a következő napra, vagy még későbbre marad, de nem bánta. Nem tudott aludni, Kis Mike békésen hortyogott. Hatalmasat dörrent az ég, az ügyes kezű faragó felriadt. Felült az ágyon, kotorászott egy kicsit a kabátja zsebében, majd valami szagosat tartott a félkönyökére támaszkodó Károly orra elé.

– Nézd! – suttozta. A halacska feküdt újságpapírba csomagolva a tenyerén. Vajon honnan szerzett újságot? Persze, biztosan a krumpli sütéséhez használt gyújtóból csent el egy pár lapot.

– Ez igen! Szép volt a vágás a jégtömb oldalán, rögtön eszembe jutott, hogy ilyen szépet csak te tudsz... Csak azután ki is ment az egész a fejből.

– Amikor elmentem a teherautó mögé, akkor. Az örök nem figyeltek, mindenki dolgozott, gyorsan kivágtam. Holnap eszünk halacska-t.

– Biztos ehető, igaz?

– Hát persze. Mi baja lenne? Ez egy halacska, hal íze van.

- És még a cigarettánk is megvan – tette hozzá Károly.
 - Tényleg! Én meg arról feledkeztem meg. Akkor holnap ünnepelünk.
 - Ez lesz a karácsonyunk.
 - Nincs még karácsony!
 - Tudom. De nekünk ez lesz az – suttogta az Erdódi fiú, és a hátára dőlt.
- Kis Mike visszacsomagolta a halat, elrejtette a kabátjában, majd ő is lefeküdt. Hamarosan újra csak a hortyogását lehetett hallani.

KISS ÁGNES KATINKA: Odonata et Involvus

